

Briefrapport KOM0005/2012

De voorgeschiedenis

De heer X. heeft in 2011 en 2012 diverse keren bij de Kinderombudsman zijn beklag gedaan over de gang van zaken rond zijn oudste dochter, Stacey¹, nu 6 jaar. Uit de diverse contacten met de heer X. blijkt dat zijn dochter uithuisgeplaatst is toen zij 2 jaar was en in het kader van een crisisplaatsing bij een pleeggezin is terechtgekomen. Dit pleeggezin is lid van een christelijk genootschap. De crisisplaats werd uiteindelijk een perspectief biedend gezin: de dochter kon bij het gezin blijven wonen. Uiteindelijk zijn zowel de heer X. als de moeder van de dochter uit de ouderlijke macht ontheven. Op dit moment hebben geen van beiden het gezag over de dochter en woont de dochter nog altijd bij hetzelfde pleeggezin.

Klacht

De heer X. is het niet eens met de uithuisplaatsing van zijn dochter Stacey en het feit dat hij het gezag over haar heeft verloren. Ten aanzien hiervan kan de Kinderombudsman geen rol vervullen; dergelijke beslissingen zijn voorbehouden aan de rechter. Daarnaast is de heer X. het er niet mee eens dat zijn dochter in een gezin is geplaatst dat lid is van een christelijk genootschap en daar vervolgens ook bleef wonen. Hij geeft aan dat hijzelf atheïst is en dat hij zich er niet mee kan verenigen dat zijn dochter wordt opgevoed door dit gezin. Ondanks dat hij zijn bezwaren meermalen en luid en duidelijk heeft kenbaar gemaakt bij de jeugdzorgorganisaties, is zijn dochter tot op de dag van vandaag bij dit gezin, waartegen hij aperte bezwaren heeft. Naar aanleiding daarvan is besloten tot een vooronderzoek.

Informatievergaring bij instanties

In het kader van het vooronderzoek is nadere informatie opgevraagd bij het betrokken Bureau Jeugdzorg, Leger des Heils Jeugdzorg en Reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming. De instanties zijn – kort gezegd – twee vragen voorgelegd:

1. In hoeverre is er bij de plaatsing rekening gehouden met het feit dat vader atheïst is en het pleeggezin lid is van een Christelijk genootschap?
2. In hoeverre kan een crisisplaats een plek worden waar het kind kan blijven wonen?

Uit het contact met de organisaties komt het volgende beeld naar voren.

Vader was het niet eens met de uithuisplaatsing, maar als het dan toch moest gebeuren dan bij voorkeur bij een christelijk gezin. Vader was destijds zelf gelovig. Er is specifiek naar een gelovig gezin uitgekeken en dat werd gevonden in het huidige pleeggezin. Vader was daar destijds blij mee. Dit veranderde toen bleek dat er geen sprake zou zijn van terugplaatsing bij vader en moeder en de dochter bij het pleeggezin zou blijven wonen. Ook was vader op een gegeven moment zelf niet meer gelovig. Vanaf toen is vader zich gaan verzetten tegen het pleeggezin en werd het lidmaatschap van het Christelijk genootschap inzet van het verzet.

Ten aanzien van de plaatsing is verder nog aangegeven, dat er sprake was van een crisisplaatsing en dat de keuze dan doorgaans niet zo groot is om altijd rekening te kunnen houden met de (religieuze) voorkeuren van ouders. In dit geval kon dat toevalligerwijs wel en dat was destijds juist een geluk. Het is voorts niet ongevoerd dat een crisisplek verandert in

---

¹ Dit is een gefingeerde naam

een plek waar het kind kan blijven. Voor een kind is dat doorgaans juist heel fijn, omdat het dan niet opnieuw overgeplaatst hoeft te worden.

Reactie van de heer X.

De bevindingen uit het vooronderzoek stonden haaks op het verhaal van de heer X. en zijn aan hem voorgelegd. De heer X. ontkent zelf gelovig te zijn geweest: hij is atheïstisch opgevoed en altijd atheïst geweest. Hij heeft wel christelijke vrienden gehad en evangelische programma's uitgezonden. Bovendien had hij het idee dat christelijke mensen eerlijk en zorgzaam waren en goed voor zijn dochter zouden kunnen zorgen. Hij dacht dus dat het met zijn dochter in het betreffende pleeggezin wel goed zou komen. Maar toen kreeg hij argwaan en het idee dat het pleeggezin zijn dochter wilde houden. Vanaf toen heeft hij zich tegen het gezin verzet.

Einde vooronderzoek

Op basis van wat de informatie van de betrokken instanties en de informatie van de heer X. is besloten om het vooronderzoek te beëindigen. Kort gezegd is de reden dat de Kinderombudsman niet van oordeel is dat er kinderrechten zijn geschonden. Dit kan als volgt worden uitgelegd.

Kinderrechten

In deze kwestie spelen de volgende kinderrechten een rol:

1. Het recht op bescherming en zorg die nodig is voor zijn of haar ontwikkeling en bescherming tegen alle vormen van geweld.

Op grond van de artikelen 3 lid 2, 18 lid 2 en 19 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) hebben kinderen recht op de bescherming en zorg die zij nodig hebben voor hun ontwikkeling. Daarbij geldt dat ouders daarvoor primair verantwoordelijk zijn binnen de opvoeding, maar als ouders die verantwoordelijkheid onvoldoende of niet op zich (kunnen) nemen, heeft de overheid de plicht om bij te springen of in te grijpen. In de meest vergaande manier kan dat resulteren in een uithuisplaatsing, al hoort dat een laatste maatregel te zijn als alle andere vormen van hulp niet meer baten of mogelijk zijn. Kinderen horen immers waar mogelijk bij hun ouders op te groeien.

2. Het recht op vrijheid van godsdienst

Op grond van artikel 14 van het IVRK hebben kinderen recht op vrijheid van godsdienst. Staten dienen de rechten en plichten te eerbiedigen van ouders om het kind te leiden in de uitoefening van dit recht op een wijze die past bij de ontwikkeling van het kind. Als een kind – al dan niet tijdelijk – niet kan opgroeien in zijn of haar eigen gezin, wordt bij het vinden van een – tijdelijke – verblijfplaats bovendien op passende wijze rekening gehouden met de godsdienstige achtergrond van het kind.

Afweging in de zaak van de heer X.

Kinderen hebben recht op bescherming als hun ontwikkeling of veiligheid in het geding of gevaar komt. In het geval van de heer X. heeft de rechter uiteindelijk besloten tot een uithuisplaatsing. Dat neemt de Kinderombudsman aan als een gegeven.

Alsdan rijst de vraag waar het kind naar toe moet. Daarbij dient op passende wijze rekening worden gehouden met onder andere de religieuze achtergrond van een kind. De mening van Stacey kon niet worden meegenomen; zij was toen twee jaar oud. Maar uitgaande van de informatie van de betrokken instanties lijkt een gezin gevonden te zijn dat aansluit bij de achtergrond van het kind en de ouders. In dat geval kan gesproken worden van een situatie waarin juist recht is gedaan aan de rechten en belangen van Stacey.

Voor zover de match toch niet optimaal was – aangezien vader ontkent destijds gelovig te zijn geweest – betekent dat nog niet dat de plaatsing in strijd was met de rechten en belangen van het kind. Het ging immers om een crisisplaatsing op welke moment acuut een plaats nodig is en plaatsen zijn doorgaans niet ruim voorhanden. Hoewel ook in dergelijke situaties het uitgangspunt moet zijn dat zoveel mogelijk gezocht wordt naar een plaats die aansluit bij het kind en het gezin waar het uitkomt, kunnen de beperkte tijd en beschikbare plaatsen meebrengen dat de overtuiging van kind en ouders ondergeschikt worden aan het zorgen voor een veilige plaats voor het kind. Ook dat is immers een wezenlijk en zwaarwegend recht. Het feit dat Stacey uiteindelijk in dit gezin is blijven wonen, maakt dat niet anders. Als een kind kan blijven wonen in een pleeggezin is dat juist van grote waarde voor het kind zelf en diens ontwikkeling en kan dat doorgaans alleen maar worden toegejuicht.

Tot slot

De Kinderombudsman realiseert zich dat de heer X. één en ander liever anders had gezien, maar ziet in de gang van zaken geen schending van een kinderrecht. Verder onderzoek zal dit niet anders maken. Daar komt bij dat een oordeel de heer X. niet zal helpen bij zijn uiteindelijk doel, namelijk het terugkrijgen van zijn kind of ten minste overplaatsing naar een ander pleeggezin. Dat zijn beslissingen die zijn voorbehouden aan de rechter en niet iets waarover de Kinderombudsman kan beslissen. Bovendien is het maar de vraag of het thans nog in het belang van Stacey zou zijn om na zoveel jaren weg te moeten naar een ander pleeggezin of een instelling. Eén en ander laat onverlet dat de voortdurende strijd rond het pleeggezin een bijzonder zware wissel trekt op alle betrokkenen. In het belang van Stacey had de Kinderombudsman dat graag anders gezien, maar legt de verantwoordelijkheid daarvoor terug in handen van de vader.

M. Dullaert

De Kinderombudsman